

Тема 1. Теоретичні та методологічні засади організації податкових систем у країнах світу

Перелік питань:

1. Податкова система та її місце у фінансовій системі держави.
2. Елементи системи оподаткування та їх характеристика
3. Класифікація податкових платежів за різними ознаками
4. Порядок та способи сплати податкових платежів



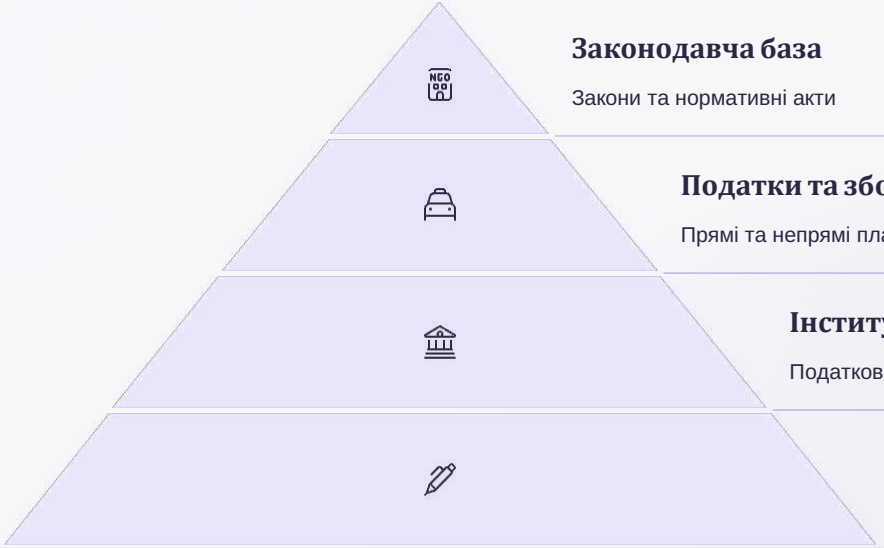
1. Податкова система та її місце у фінансовій системі держави

Податкова система: визначення та структура

Податкова система – це сукупність податків, зборів та інших обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів, а також принципів, форм і методів їх встановлення, зміни та скасування. У широкому розумінні вона включає також інституції, що забезпечують адміністрування та контроль за справлянням податків.

Структурні елементи податкової системи включають: законодавчу базу, систему податкових органів, механізми оподаткування та форми податкової звітності. Європейські податкові системи характеризуються вищим рівнем оподаткування порівняно з США та більшою часткою непрямих податків.

Американська податкова система відрізняється чітким розподілом податкових повноважень між федеральним урядом, штатами та місцевими органами влади, а також меншим податковим навантаженням на бізнес.



Законодавча база

Закони та нормативні акти

Податки та збори

Прямі та непрямі платежі

Інституційна основа

Податкові органи та адміністрування

Механізми оподаткування

Порядок нарахування та сплати

Поняття податкової системи

Визначення

Сукупність установлених податків, зборів та платежів, що адміністрюються за єдиними правилами.

Елементи

Податкове законодавство, суб'єкти оподаткування, об'єкти, ставки, пільги та контролюючі органи.

Функції

Фіскальна, регулююча, розподільча та стимулююча функції для забезпечення економічної стабільності.



Місце податкової системи у фінансовій системі держави

Податкова система є ключовим елементом фінансової системи держави, забезпечуючи формування більшої частини доходів бюджету. У країнах ЄС податкові надходження становлять в середньому 40-45% від ВВП, тоді як у США цей показник значно нижчий – близько 26-28%.

Податкова політика виступає потужним інструментом державного регулювання економіки. Через механізми оподаткування держава впливає на інвестиційну активність, споживання, зайнятість та стимулює пріоритетні галузі економіки. В Європі спостерігається чіткіша соціальна спрямованість податкової політики.

Цікаво, що частка податку на додану вартість у загальних податкових надходженнях країн ЄС складає 15-25%, тоді як у США даний податок відсутній на федеральному рівні, а замість нього застосовується податок з продажів на рівні штатів.

40–45%

Частка у ВВП ЄС

Податкові надходження в країнах Європи

26–28%

Частка у ВВП США

Податкові надходження в США

15–25%

Частка ПДВ у ЄС

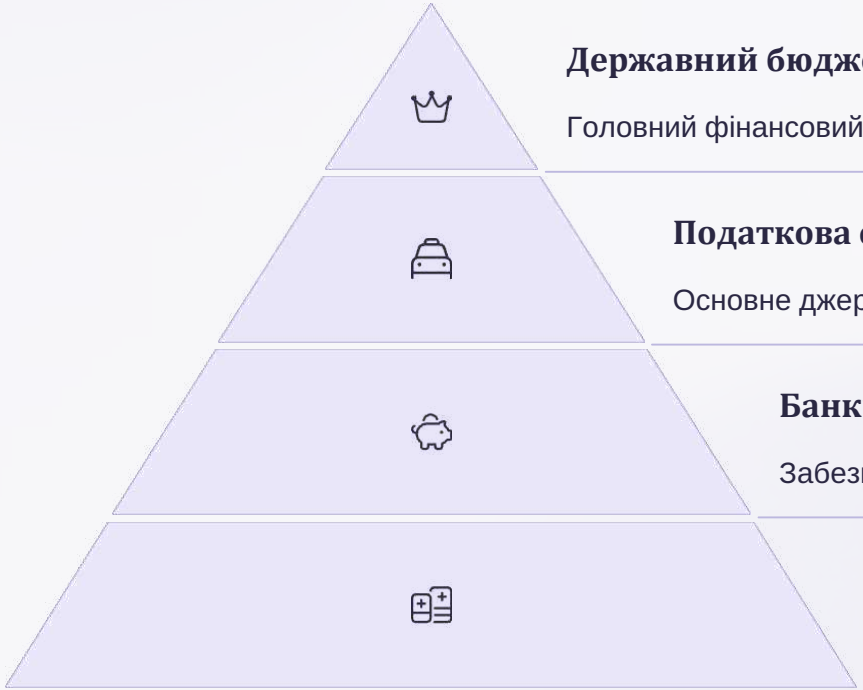
Надходження від ПДВ у Європі

0%

Частка ПДВ у США

Федеральний ПДВ відсутній

Місце податкової системи у фінансовій системі держави



Державний бюджет

Головний фінансовий план країни

Податкова система

Основне джерело наповнення бюджету

Банківська система

Забезпечує грошовий обіг

Страхування та інші фінансові інститути

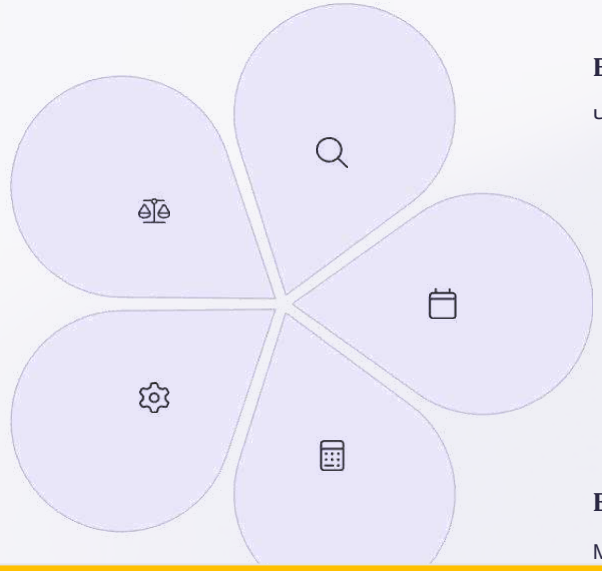
Допоміжні елементи фінансової системи

Принципи побудови податкових систем

Фундаментальні принципи оподаткування, сформульовані Адамом Смітом у праці "Дослідження про природу і причини багатства народів" (1776), залишаються актуальними до сьогодні. Ці принципи включають: справедливість, визначеність, зручність сплати та економічність стягнення.

Сучасні європейські податкові системи додатково керуються принципами нейтральності, простоти, ефективності та гнучкості. У США особливого значення набувають принципи федералізму, конкуренції між юрисдикціями та податкової автономії штатів.

Німеччина ілюструє принцип справедливості через прогресивну шкалу оподаткування доходів фізичних осіб від 14% до 45%. США демонструє принцип зручності через розвинену систему електронної подачі податкових декларацій, а Швеція – принцип визначеності через чіткі та стабільні податкові правила.



Справедливість

Рівномірність розподілу податкового тягаря

Визначеність

Чіткість та зрозумілість податкових законів

Зручність

Оптимальні терміни та способи сплати

Ефективність

Досягнення максимального ефекту

Економічність

Мінімізація витрат на адміністрування

Рівні податкових систем у федеративних та унітарних державах

Федеративні держави, як США, мають трирівневу податкову систему: федеральний рівень, рівень штатів та місцевий рівень. До федеральних податків США належать: особистий прибутковий податок, корпоративний податок, соціальні внески, акцизи та мито. Вони забезпечують близько 65% усіх податкових надходжень країни.

Податки штатів включають податок з продажів (замість ПДВ), податок на доходи фізичних та юридичних осіб (у більшості штатів), податок на нерухомість. Місцеві податки представлені податком на нерухомість, який становить основу доходів місцевих бюджетів в США.

В унітарних державах Європи податкова система переважно дворівнева: загальнодержавний та місцевий рівні. У таких країнах як Франція, основні податки (ПДВ, податок на доходи) запроваджуються на національному рівні, а місцеві органи влади мають обмежені можливості щодо встановлення власних податків.

Федеральні податки США

- Особистий прибутковий податок
- Корпоративний податок
- Соціальні внески
- Акцизи
- Мито

Податки штатів США

- Податок з продажів
- Прибутковий податок штату
- Корпоративний податок штату
- Податок на нерухомість

Загальнодержавні податки ЄС

- Податок на додану вартість
- Податок на доходи фізичних осіб
- Корпоративний податок
- Соціальні внески

Тенденції розвитку податкових систем

Гармонізація податкового законодавства в ЄС є однією з ключових тенденцій останніх десятиліть. Вона передбачає узгодження ставок ПДВ, правил оподаткування транскордонних операцій та боротьбу з податковими зловживаннями. Особливо важливим є запровадження єдиних підходів до оподаткування цифрової економіки та транснаціональних корпорацій.

Глобальні виклики для податкових систем включають: боротьбу з ухиленням від сплати податків, оподаткування цифрових послуг, екологічне оподаткування та адаптацію до віддаленої роботи. Знаковою подією стало досягнення домовленості щодо глобальної мінімальної ставки податку на прибуток корпорацій у розмірі 15% у рамках ініціативи ОЕСР.



Податкова система США

Федеральні податки

Податок на прибуток, соціальні внески, акцизи

Податки штатів

Податок з продажу, податок на прибуток штату

Місцеві податки

Податок на нерухомість, місцеві збори

Американська система характеризується багаторівневістю та значною автономією штатів у встановленні податків.



Податкова система Німеччини

Федеральні податки

Акцизи, митні збори, податки на транспорт

Місцеві податки

Поземельний, промисловий податки



Земельні податки

Податок на спадщину, лотереї, пиво

Спільні податки

ПДВ, податки на прибуток та доходи фізичних осіб

Податкова система Італії

43%

Ставка податку на прибуток

Сумарна ставка корпоративного податку

22%

ПДВ

Стандартна ставка податку на додану вартість

23-43%

ПДФО

Прогресивна шкала оподаткування

Італійська податкова система вирізняється високим податковим навантаженням і складною структурою.





Податкова система Іспанії

Національні податки

- Податок на прибуток корпорацій
- ПДВ (IVA) - 21%
- Податок на доходи нерезидентів

Регіональні податки

- Податок на спадщину та дарування
- Податок на передачу майна
- Збори за азартні ігри

Місцеві податки

- Податок на нерухомість
- Податок на транспортні засоби
- Податок на комерційну діяльність

Податкова система Франції

Прямі податки

Податок на прибуток корпорацій - 25%

Прогресивний прибутковий податок з громадян - 0-45%

Податок на багатство (IFI) - 0,5-1,5%

Непрямі податки

ПДВ (TVA) - 20% стандартна ставка

Акцизи на тютюн, алкоголь, нафтопродукти

Екологічні податки та збори

Соціальні внески

CSG (загальний соціальний внесок) - 9,2%

CRDS (внесок на погашення соціального боргу) - 0,5%

Внески на соціальне забезпечення - 40-45% від зарплати



Податкова система Польщі

Податкові реформи 1990-х

Перехід від соціалістичної до ринкової економіки. Впровадження ПДВ та реформування ПДФО.

Податкові зміни 2000-х

Адаптація до вимог ЄС. Зниження ставок корпоративного податку з 30% до 19%.

Сучасний етап

Спрощення податкової системи та стимулювання інвестицій.

Порівняльний аналіз податкових систем

Країна	ПДВ	Корпоративний податок	Максимальна ставка ПДФО
США	-	21%	37%
Німеччина	19%	15-30%	45%
Італія	22%	24%	43%
Іспанія	21%	25%	47%
Франція	20%	25%	45%
Польща	23%	19%	32%





2. Елементи системи оподаткування та їх характеристика

Елементи системи оподаткування

Перелік податків

Загальнодержавні та місцеві збори, прямі та непрямі податки

Ставки податків

Фіксовані або прогресивні нарахування на базу оподаткування

Платники податків

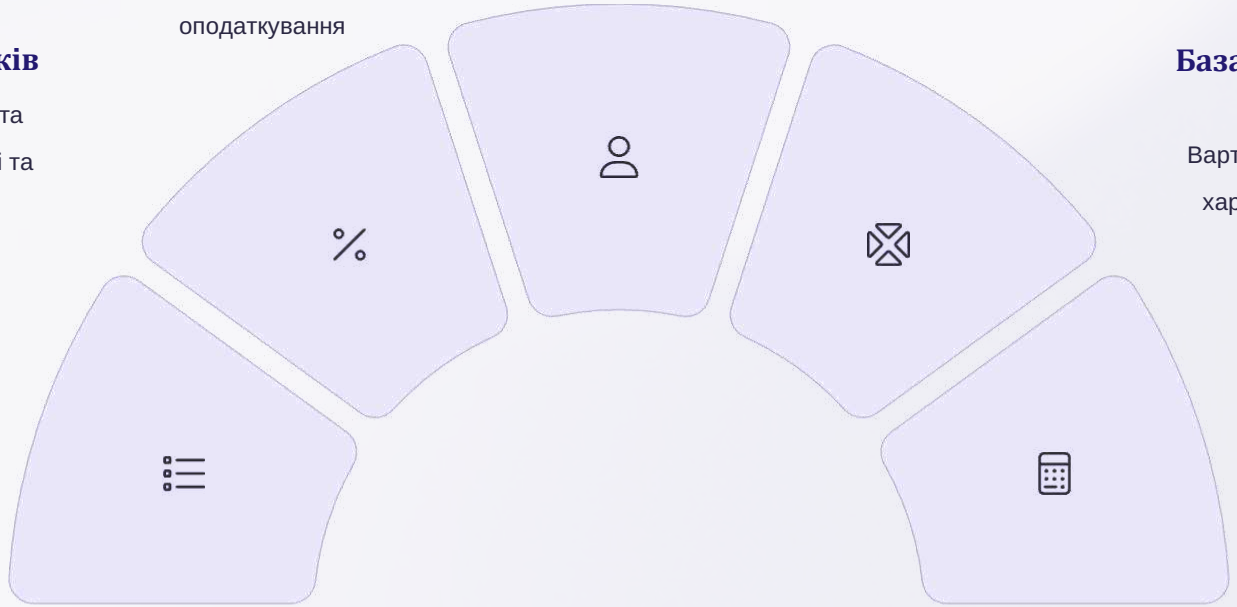
Фізичні та юридичні особи, резиденти та нерезиденти

Об'єкт оподаткування

Доходи, майно та ін.

База оподаткування

Вартісна, фізична чи інша характеристика об'єкта



Елементи системи оподаткування: платники податків

Платники податків – фізичні та юридичні особи, які відповідно до законодавства зобов'язані сплачувати податки. В європейських країнах та США застосовуються різні підходи до визначення статусу платника податків, що впливає на обсяг податкових зобов'язань.

У США для визначення податкового статусу використовується принцип громадянства, згідно з яким усі громадяни США підлягають оподаткуванню незалежно від місця проживання. Додатково застосовується принцип фактичної присутності для визначення резидентів-негромадян – іноземці, які перебувають на території США понад 183 дні за трирічний період, вважаються податковими резидентами.

Європейські країни переважно застосовують територіальний принцип або принцип резидентства. Наприклад, у Франції податкові резиденти сплачують податки з усіх доходів, а нерезиденти – лише з доходів, отриманих на території Франції. Статус резидента визначається за кількістю днів перебування у країні (зазвичай 183 дні).

Фізичні особи-резиденти

Сплачують податки з усіх доходів, отриманих як всередині країни, так і за її межами (глобальний принцип)

Юридичні особи-резиденти

Оподатковуються за місцем реєстрації або фактичного управління

Нерезиденти

Сплачують податки лише з доходів, отриманих на території країни (територіальний принцип)

Громадяни США

Підлягають оподаткуванню в США незалежно від місця проживання та джерела доходу

Елементи системи оподаткування: об'єкт та база оподаткування

Об'єкт оподаткування – це фізична чи вартісна величина, з якої обчислюється податок. База оподаткування – кількісне вираження об'єкта оподаткування, на основі якого розраховується сума податку.

У США базою для федерального прибуткового податку виступає скоригований валовий дохід після низки стандартних та індивідуальних відрахувань. Корпоративний податок справляється з чистого оподатковуваного прибутку. При цьому допускається велика кількість податкових вирахувань на різноманітні бізнес-витрати, що істотно зменшує ефективну ставку податку.

В європейських країнах, наприклад у Німеччині, базою податку на доходи фізичних осіб є сукупний дохід за мінусом соціальних внесків та неоподатковуваного мінімуму. Для ПДВ базою виступає додана вартість, що створюється на кожному етапі виробництва та реалізації товарів і послуг. У Франції особливим об'єктом оподаткування є багатство – стягується щорічний податок з чистих активів, що перевищують визначену суму.



Визначення об'єкта

Встановлення того, що підлягає оподаткуванню (дохід, майно, споживання)

Визначення бази

Кількісне вираження та застосування податкових вирахувань

Застосування ставки

Визначення відсотка або фіксованої суми

Розрахунок податку

Обчислення остаточної суми податкового зобов'язання

Елементи системи оподаткування: ставки податків

Податкова ставка – це величина податкових нарахувань на одиницю виміру бази оподаткування. Розрізняють фіксовані, пропорційні, прогресивні та регресивні ставки. В Європі та США переважають прогресивні ставки для податків на доходи фізичних осіб та пропорційні – для корпоративних податків.

У США федеральний прибутковий податок має прогресивну шкалу з 7 ставками: від 10% до 37% залежно від рівня доходу та сімейного статусу. У 2023 році найвища ставка 37% застосовується до доходів понад $539 900 для одиноких платників. Корпоративний податок має фіксовану ставку 21% після податкової реформи 2017 року.

У країнах Європи ставки ПДВ трирівневі: знижена, стандартна та підвищена. Наприклад, у Німеччині базова ставка становить 19%, знижена – 7%. У Швеції найвища стандартна ставка ПДВ у ЄС – 25%. Ставки податку на прибуток корпорацій у європейських країнах варіюються від 9% в Угорщині до 31,5% у Португалії.

Країна	ПДВ (стандартна)	Податок на прибуток	Макс. ставка ПДФО
Німеччина	19%	15% + 5.5% надбавка	45%
Франція	20%	26.5%	45%
Швеція	25%	20.6%	57.2%
Італія	22%	24%	43%
США	Відсутній (0-11% податок з продажів)	21%	37%

Елементи системи оподаткування: податкові пільги

Податкові пільги – це преференції для окремих категорій платників податків або видів діяльності, що дозволяють зменшити податкове навантаження. Основні типи податкових пільг включають: звільнення від оподаткування, зниження ставок, податкові кредити, відрахування та відстрочення сплати податків.

Система податкових пільг у США надзвичайно розгалужена. Для фізичних осіб існують стандартні відрахування ($12,950 для одинаків у 2022 році), відрахування на іпотечні відсотки, медичні витрати, благодійність та внески в пенсійні плани. Американські корпорації користуються податковими кредитами на дослідження та розробки, інвестиції в низьковуглецеву економіку та створення робочих місць.

У Європі податкові пільги часто спрямовані на підтримку сімей з дітьми, екологічних ініціатив та інновацій. Наприклад, у Франції діє податкова пільга у формі кредиту на дослідження та розробки, яка дозволяє відшкодувати до 30% відповідних витрат. У Німеччині існують значні пільги для молодих сімей при придбанні першого житла та енергоефективних будинків.

Звільнення від оподаткування

Повне або часткове виключення з оподаткування

Знижені ставки

Застосування пільгових ставок для окремих категорій

Податкові відрахування

Зменшення бази оподаткування на визначені суми

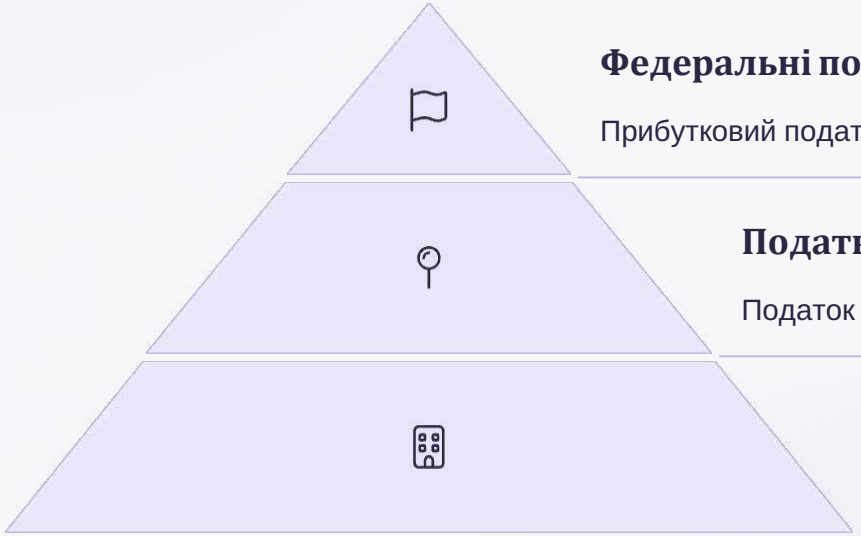
Податкові кредити

Пряме зменшення суми податкового зобов'язання

Відстрочення сплати

Зміна термінів сплати податків

Податкова система США



Федеральні податки

Прибутковий податок (10-37%), корпоративний податок (21%)

Податки штатів

Податок з продажів (0-7%), податок на нерухомість

Місцеві податки

Податки на нерухомість, продажі, доходи

Трирівнева система забезпечує фінансування федерального уряду, штатів та місцевих громад. Платниками виступають громадяни, резиденти та корпорації.

Податкова система Німеччини

Прибутковий податок

Прогресивна шкала 14-45%

ПДВ

Стандартна ставка 19%, пільгова 7%

Корпоративний податок

Фіксована ставка 15% плюс надбавка солідарності 5,5%

Німецька система характеризується високим рівнем соціальної спрямованості. Об'єктами оподаткування виступають доходи, товари та послуги, прибуток.



Податкова система Італії

Тип податку	Назва	Ставка
Прибутковий	IRPEF	23-43%
Корпоративний	IRES	24%
ПДВ	IVA	22%

Італійська система оподаткування обкладає резидентів та нерезидентів.



Податкова система Іспанії

19-45%

IRPF

Прогресивний податок на доходи фізичних осіб

25%

IS

Корпоративний податок на прибуток компаній

21%

IVA

Податок на додану вартість для більшості товарів

Іспанська система розподіляє податкове навантаження між фізичними та юридичними особами. Об'єкти оподаткування включають доходи та ін.

Податкова система Франції

IR (Impôt sur le Revenu)

Прогресивний податок на доходи фізичних осіб зі ставками 0-45%

IS (Impôt sur les Sociétés)

Корпоративний податок зі ставкою 28% на прибуток компаній

TVA (Taxe sur la Valeur Ajoutée)

ПДВ зі стандартною ставкою 20% на більшість товарів та послуг

Французька система оподаткування відрізняється складністю та соціальною орієнтованістю. Платниками виступають резиденти та компанії.





Податкова система Польщі

PIT (Podatek dochodowy od osób fizycznych)

Прогресивний податок на доходи фізичних осіб зі ставками 17% та 32%

CIT (Podatek dochodowy od osób prawnych)

Корпоративний податок з фіксованою ставкою 19% на прибуток компаній

VAT (Podatek od towarów i usług)

Податок на додану вартість зі стандартною ставкою 23% та пільговими 8% і 5%

Польська система близька до європейських стандартів. Об'єктами оподаткування є доходи, прибуток, товари та послуги.



Порівняльний аналіз податкових систем

Спільні риси

- Прогресивна шкала оподаткування доходів
- Наявність податку на додану вартість

Відмінності

- Різні ставки податків
- Відмінний перелік податків та зборів

Особливості

- Федеральна система США
- Тенденції до уніфікації в ЄС



Висновки

Різноманітність систем

Податкові системи відображають історичні та економічні особливості країн

Гармонізація в ЄС

Європейські країни прагнуть уніфікувати податкові підходи

Національна специфіка

Кожна система зберігає унікальні елементи та механізми

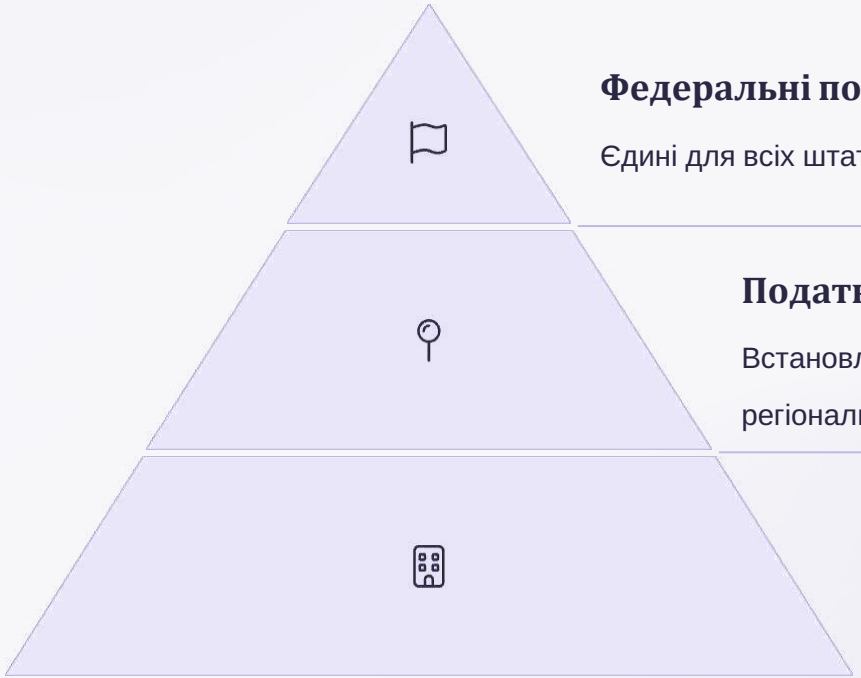
Глобальні тренди

Цифровізація та боротьба з ухиленням від сплати податків

3. Класифікація податкових платежів у країнах світу



Класифікація за рівнем встановлення (США)



Федеральні податки

Єдині для всіх штатів, включають податок на доходи, соціальні внески

Податки штатів

Встановлюються законодавчими органами штатів, мають регіональні особливості

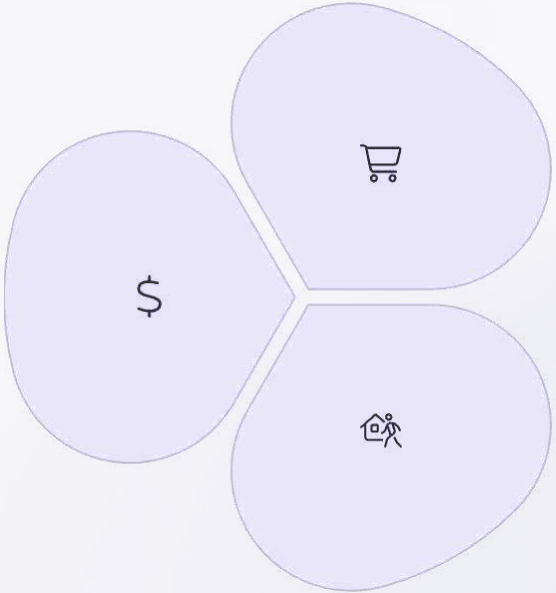
Місцеві податки

Встановлюються муніципалітетами, спрямовані на локальні потреби

Класифікація за об'єктом оподаткування (США)

Податки на доходи

Стягуються з заробітної плати, прибутків корпорацій та інвестицій



Податки на споживання

Податки з продажу, акцизи на алкоголь, тютюн, паливо

Податки на майно

Оподатковують нерухомість, землю, транспортні засоби

Класифікація за платником податків (США)

Податки для фізичних осіб

Індивідуальний прибутковий податок формує близько 50% федеральних доходів США.
Включає соціальні внески Medicare та Social Security.

Податки для юридичних осіб

Корпоративний податок має єдину ставку 21% з 2018 року.

Компанії сплачують внески на соціальне страхування працівників.

Змішані податки

Податки на нерухомість та майно можуть застосовуватися до обох категорій.
Сплачуються як фізичними особами, так і корпораціями.



Класифікація за методом стягнення (Європа)

Прямі податки

Сплачуються платником державі

Включають податки на прибуток, доходи, майно

Непрямі податки

Включені у вартість товарів і послуг

ПДВ, акцизи, мита

Співвідношення в ЄС

Північні країни: більше прямих податків

Південні країни: акцент на непрямі податки

Класифікація за призначенням (Європа)

Загальні податки

Формують основний бюджет країни без прив'язки до конкретних витрат.

Податок на доходи, ПДВ, корпоративний податок.

Цільові податки

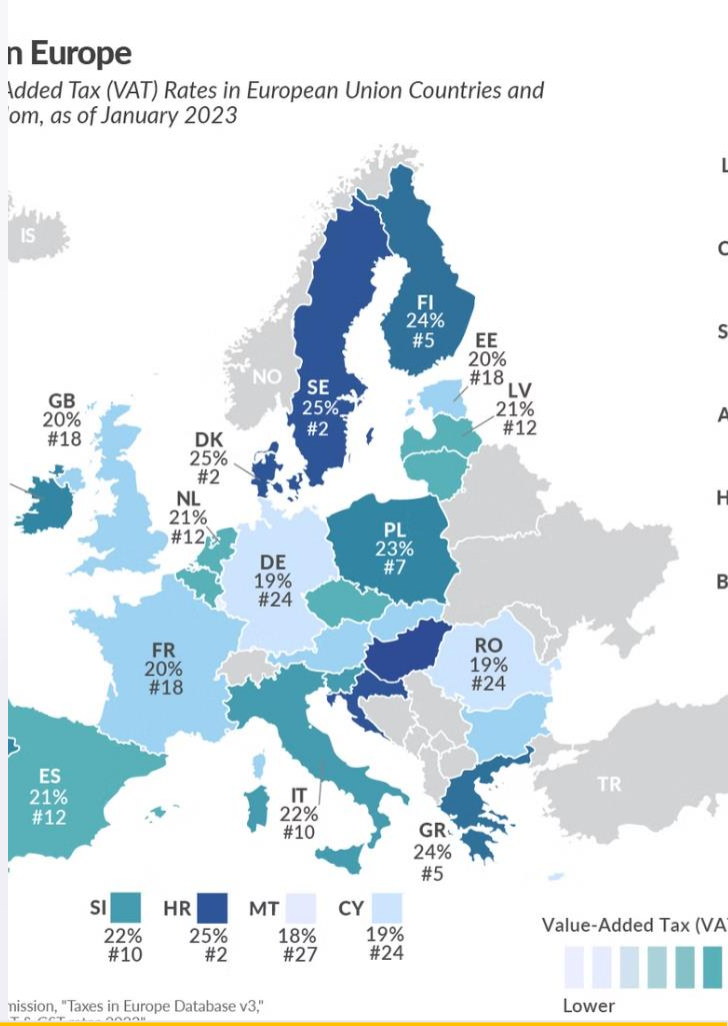
Спрямовані на фінансування конкретних програм або галузей.

Екологічні податки, дорожні збори.

Європейські приклади

Німеччина: внески на довгострокове медичне страхування.

Франція: податок на забруднення навколишнього середовища.





Класифікація за економічним змістом (Європа)

Податки на доходи та прибутки

Оподатковують заробітну плату, дивіденди, прибуток підприємств. Мають соціальну функцію перерозподілу багатства.

Податки на споживання

ПДВ - основа податкової системи ЄС. Ставки варіюються від 17% до 27% у різних країнах.

Податки на майно та капітал

Сплачуються з нерухомості, землі, інвестицій. Важливі для місцевих бюджетів європейських міст.



Особливості класифікації в окремих європейських країнах

Німеччина

Унікальна система спільних податків федерації та земель. Солідарний додатковий збір для фінансування східних земель.

Франція

Прогресивна система оподаткування з п'ятьма ставками. Особливий податок на багатство для найзаможніших громадян.

Швеція

Високі соціальні внески. Прогресивна ставка податку на доходи до 57%. Вагома роль місцевих податків.



Висновки: порівняння класифікацій США та Європи

Спільні риси	Поділ податків за об'єктами оподаткування та платниками. Наявність багаторівневих систем.
Відмінності	США: більший акцент на податки штатів. ЄС: гармонізація податкової політики між країнами-членами.
Значення	Розуміння класифікацій допомагає бізнесу планувати міжнародну діяльність та уникати подвійного оподаткування.

4. Порядок та способи сплати податкових платежів





Система оподаткування у США

Федеральний рівень

Прибутковий податок, податок на приріст капіталу, податок на самозайнятість.

Рівень штату

Штатний прибутковий податок, податок з продажу, податок на бізнес.

Місцевий рівень

Майновий податок, місцеві збори.

Американська податкова система має чітку трирівневу структуру. Кожен рівень має власні податкові інструменти. Громадяни сплачують податки на всіх трьох рівнях.



Способи сплати податків у США

Електронна подача

Більшість американців використовують онлайн-системи або програми для подачі декларацій.

Автоматичне утримання

Роботодавці утримують податки із заробітної плати і перераховують до IRS.

Щоквартальні платежі

Самозайняті особи сплачують "estimated tax payments" чотири рази на рік.

Процес сплати податків у США постійно модернізується. Податкова служба IRS прагне спростити процедуру подання для громадян.



Податкові пільги у США

Earned Income Tax Credit

Повертає гроші низько- та середньодохідним працівникам та сім'ям. Розмір пільги залежить від доходу та кількості дітей.

Child Tax Credit

Зменшує податок до $2,000 на кожну дитину до 17 років. Частково повертається для сімей з низьким доходом.

Mortgage Interest Deduction

Дозволяє власникам будинків відрахувати відсотки за іпотекою при розрахунку оподатковуваного доходу.

Податкові пільги у США спрямовані на підтримку сімей з дітьми. Вони також заохочують домоволодіння та інвестиції у пенсійні рахунки.

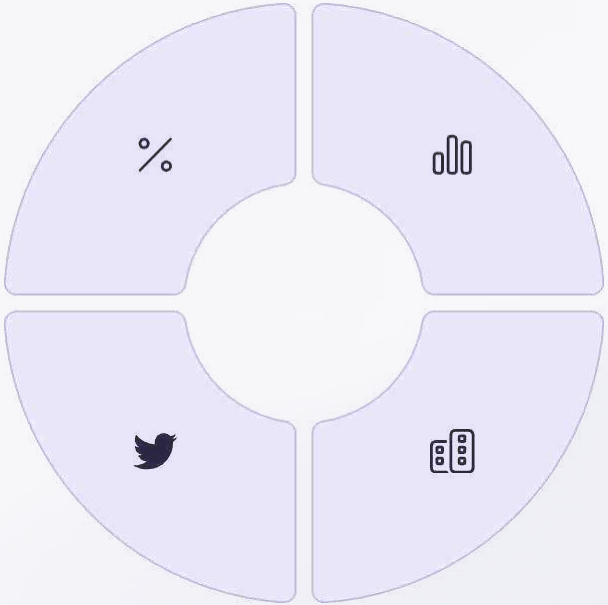
Система оподаткування в Європі

ПДВ

Основне джерело доходу в більшості європейських країн. Ставки варіюються від 17% до 27%.

Соціальні внески

Значна частина податкового навантаження, сплачується як працівниками, так і роботодавцями.



Прогресивне оподаткування

Вищі ставки застосовуються до вищих доходів. Скандинавські країни мають найвищі ставки.

Корпоративний податок

Середня ставка в ЄС становить близько 21%, але суттєво відрізняється між країнами.

Європейські податкові системи відрізняються в різних країнах. Північні країни мають вищі ставки, але й вищий рівень соціальних послуг.

Способи сплати податків в Європі



Автоматичне утримання

Роботодавці утримують податки з зарплат працівників



Онлайн-платформи

Сучасні електронні системи для подання декларацій



Банківські перекази

Прямі платежі через банківську систему

У багатьох європейських країнах процес сплати податків спрощений. У Швеції, Данії та Естонії більшість декларацій заповнюються автоматично.

Податкові пільги в Європі

Сімейні пільги

Податкові кредити на дітей, фінансова підтримка багатодітних сімей, відрахування на догляд за дітьми.

Освітні пільги

Зменшення податків на витрати на освіту, стипендії, відрахування на перепідготовку кадрів.

Екологічні пільги

Зниження податків при використанні відновлюваної енергії, придбанні електромобілів, енергоефективному будівництві.

Європейські податкові пільги спрямовані на підтримку сімей. Вони також стимулюють освіту та екологічно відповідальну поведінку.



Порівняння податкових систем США та Європи

США

- Нижче загальне податкове навантаження
- Більше відрахувань та податкових кредитів
- Складна система декларування
- Менш прогресивне оподаткування
- Нижчі податки на споживання

Європа

- Вище загальне податкове навантаження
- Більш автоматизована система сплати
- Вищі ставки ПДВ
- Сильніша прогресія податкових ставок
- Вищі соціальні внески

Податкові системи відображають суспільні цінності кожного регіону. Європейські країни фінансують більше соціальних програм. США надає перевагу нижчим податкам.



Інновації в оподаткуванні

Цифровізація податкових систем

Автоматичне заповнення декларацій, мобільні додатки, інтеграція з банківськими системами.

Штучний інтелект

Аналіз даних для виявлення ухилення від сплати податків, прогнозування надходжень.

Міжнародне співробітництво

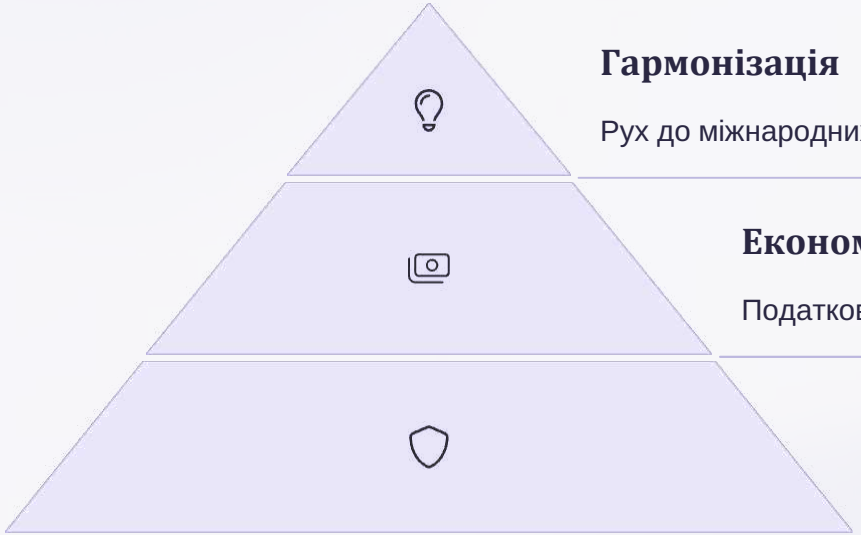
Обмін податковою інформацією між країнами, боротьба з офшорами.

Блокчейн-технології

Підвищення прозорості транзакцій, спрощення аудиту, зменшення шахрайства.

Технології трансформують податкові системи в усьому світі. Майбутні інновації зроблять процес сплати швидшим та прозорішим.

Висновки та перспективи



Гармонізація

Рух до міжнародних стандартів оподаткування

Економічне зростання

Податкові пільги як стимул для розвитку

Соціальний захист

Підтримка вразливих верств населення

Ефективні податкові системи сприяють економічному зростанню та соціальній справедливості. Майбутні реформи мають балансувати між стимулюванням бізнесу та забезпеченням суспільних потреб.

Податкові пільги залишаться важливим інструментом державної політики як у США, так і в Європі.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!